

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1848**od 21. listopada 2021.****o određivanju zamjene za referentnu vrijednost prekonoćnog prosječnog indeksa eura****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 23.b stavak 8.,

budući da:

- (1) Prekonoćni prosječni indeks eura (EONIA) ključna je referentna vrijednost koja predstavlja kamatne stope na neosigurane prekonoćne kreditne transakcije nominirane u eurima. EONIA se koristi u prekonoćnim kamatnim ugovorima o razmjeni i velikom broju drugih proizvoda. Ta je referentna vrijednost ključna za gotovinsku namiru i vrlo je važna za druge svrhe, kao što su razni postupci vrednovanja koji se primjenjuju u okviru postupaka upravljanja kolateralom, odnosno rizikom ili za računovodstvene svrhe.
- (2) Izvorna metodologija za izračun EONIA-e temeljila se na ulaznim podacima koje su podnosile banke članice tijela doprinositelja. U veljači 2018. Europski institut za tržište novca (EMMI) u svojstvu administratora EONIA-e objavio je da se usklađenost EONIA-e s Uredbom (EU) 2016/1011 ne može ostvariti do roka do kojeg bi se te obveze trebale primjenjivati. Stoga su EMMI i financijski sektor započeli aktivnosti za uredno postupno ukidanje EONIA-e. Radna skupina za eurske nerizične kamatne stope preporučila je 13. rujna 2018. da se umjesto EONIA-e kao nerizična kamatna stopa nominirana u eurima koristi eurska kratkoročna stopa (€STR). Radna skupina objavila je 14. ožujka 2019. i preporuke o prijelazu s EONIA-e na €STR, koje su uključivale fazu u kojoj bi se metodologija za izračun EONIA-e promijenila i temeljila na €STR-u, kao i metodu za utvrđivanje prilagodbe kamatne marže, odnosno razlike između €STR-a i EONIA-e.
- (3) Na temelju tih preporuka Europska središnja banka (ESB) izračunala je 31. svibnja 2019. fiksnu kamatnu maržu između EONIA-e i €STR-a od 8,5 baznih bodova. Istog je dana EMMI objavio da će se EONIA prestati primjenjivati 3. siječnja 2022. U prijelaznom je razdoblju EMMI objavio revidiranu metodologiju za EONIA-u prema kojoj je EONIA jednaka €STR-u koji objavljuje ESB uvećana za fiksnu kamatnu maržu od 8,5 baznih bodova. Ta revidirana metodologija primjenjuje se na EONIA-u od 2. listopada 2019. do prestanka njezine primjene 3. siječnja 2022. Dana 11. prosinca 2019. belgijsko tijelo za financijske usluge i tržišta (FSMA) izdalo je EMMI-ju na temelju članka 34. Uredbe (EU) 2016/1011 odobrenje za pružanje referentne vrijednosti EONIA i upravljanje njome, čime je omogućeno korištenje EONIA-e do prestanka njezine primjene 3. siječnja 2022.
- (4) Unatoč prvim najavama prestanka primjene EONIA-e od 3. siječnja 2022. i prvobitnim preporukama industrije da se sva pozivanja na EONIA-u zamijene pozivanjem na €STR, posebno za ugovore koji dopijevaju nakon tog datuma, u brojnim državama članicama i dalje postoji velik broj nepodmirenih ugovora i financijskih instrumenata u kojima se poziva na EONIA-u. EONIA stoga i dalje ima ključnu ulogu za financijska tržišta u Europskoj uniji. Osim toga, radi postizanja konsenzusa između stručnjaka i cjelokupnog sektora o odgovarajućem prijelazu, ti ugovori i financijski instrumenti općenito ne sadržavaju odgovarajuće odredbe o rezervnom aranžmanu kojima se obuhvaća trajni prestanak primjene EONIA-e. Stoga će prestanak primjene EONIA-e vjerojatno znatno negativno utjecati na te ugovore i financijske instrumente.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.).

- (5) EONIA je određena kao ključna referentna vrijednost u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/482 ^(?). Uredbom (EU) 2021/168 Europskog parlamenta i Vijeća ^(?), kojom je u Uredbu (EU) 2016/1011 uveden članak 23.b, Europskoj komisiji dodijeljena je ovlast za određivanje jedne ili više zamjena za ključnu referentnu vrijednost ako su ispunjeni svi uvjeti iz članka 23.b Uredbe (EU) 2016/1011. Priopćenjem EMMI-ja od 31. svibnja 2019., u kojem se najavljuje prestanak primjene EONIA-e, i s obzirom na to da u vrijeme izdavanja tog priopćenja nije postojao zamjenski administrator koji će nastaviti s pružanjem te referentne vrijednosti, ispunjen je uvjet iz članka 23.b stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) 2016/1011.
- (6) Osim toga, podaci koje su dostavili članovi Radne skupine za eurske nerizične kamatne stope upućuju na to da je u svim državama članicama Unije nakon 9. srpnja 2021. još uvijek u tijeku nekoliko tisuća ugovora o izvedenicama s izravnim izloženostima prema EONIA-i i ugovora o kolateralu u kojima se EONIA koristi kao kamatna stopa za kolateral. Ukupni zamišljeni iznos obiju vrsta ugovora u kojima se poziva na EONIA-u već iznosi nekoliko bilijuna eura. Isti su članovi naveli i da su u prosjeku uspjeli dovršiti ponovne pregovore za manje od polovine ugovora koji sadržavaju pozivanje na EONIA-u. Broj uspješno dovršenih ponovnih pregovora upućuje na to da će pojedinačni ponovni pregovori o svim preostalim ugovorima u kojima se poziva na EONIA-u biti velik izazov za ugovorne stranke u Uniji, posebno za nadzirane subjekte. Ako se u tim ugovorima ne prijeđe na utvrđenu zamjensku referentnu vrijednost, postoji ozbiljan rizik od neizvršenja ugovora. Iako se očekuje da će subjekti iz tog sektora aktivno djelovati kako bi se do prestanka njezine primjene u svim ugovorima i financijskim instrumentima u kojima se još uvijek koristi EONIA zamijenila €STR-om, zamjenom upućivanja na EONIA-u trebao bi se smanjiti nastanak takvog rizika, što bi moglo posebno utjecati na klijente koji se koriste prekonoćnim kamatnim ugovorima o razmjeni radi zaštite od kamatnog rizika.
- (7) Nakon savjetovanja sa stručnom radnom skupinom utvrđena je preliminarna procjena važne uloge EONIA-e na financijskim tržištima Unije. Savjetovanja sa stručnom radnom skupinom pokazala su da bi nedostatak usklađenog pristupa doveo do pravne nesigurnosti, zbog čega bi moglo doći do pokretanja sudskih sporova i poremećaja. Radna skupina za eurske nerizične kamatne stope uputila je 15. srpnja 2021. i službeni dopis u kojem poziva Komisiju da poduzme mjere za brzo određivanje zakonske zamjene za EONIA-u. Stoga je primjereno da Komisija odredi zakonsku zamjenu za EONIA-u koja će se upotrebljavati u svim ugovorima i u svim financijskim instrumentima kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ^(*) koji ne sadržavaju odredbe o rezervnom aranžmanu ili ne sadržavaju odgovarajuće odredbe o rezervnim mjerama.
- (8) U raspravama u okviru radne skupine za eurske nerizične kamatne stope istaknuto je i da je zamjena pozivanja na EONIA-u u ugovorima u ponovnim pregovorima često bila otežana zbog broja ugovora koji ne dospijevaju prije datuma prestanka primjene EONIA-e 3. siječnja 2022. te zbog poteškoća s dobivanjem suglasnosti svih stranki u svakom pojedinom ugovoru. To objašnjava zašto postoji tako velik broj ugovora u kojima se još uvijek poziva na EONIA-u. S obzirom na tu situaciju i podatke koje su dostavili članovi Radne skupine za eurske nerizične kamatne stope, trebalo bi osigurati da ovom provedbenom uredbom budu obuhvaćeni svi ugovori ili financijski instrumenti u kojima se poziva na EONIA-u i nakon datuma njezina prestanka te da se na njih primjenjuje mjera zakonske zamjene.
- (9) EMMI je 31. svibnja 2019., uz najavu o prestanku objavljivanja EONIA-e 3. siječnja 2022., najavio i izmjene metodologije za izračun EONIA-e kako bi se osigurala kontinuirana usklađenost s Uredbom (EU) 2016/1011 i neometan prijelaz do konačnog ukidanja EONIA-e. Te se promjene od 2. listopada 2019. primjenjuju na metodologiju za izračun EONIA-e i izravno povezuju izračun EONIA-e s kretanjem €STR-a jer se u njima navodi da je EONIA jednaka €STR-u uvećano za prilagodbu fiksne kamatne marže na temelju kamatne marže koju izračunava ESB. Dodavanjem prilagodbe fiksne kamatne marže ograničava se gospodarski učinak određivanja €STR-a kao zakonske zamjene za EONIA-u u svim ugovorima koji dospijevaju nakon datuma prestanka primjene EONIA-e 3. siječnja 2022.

^(?) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/482 od 22. ožujka 2019. o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2016/1368 o utvrđivanju popisa ključnih referentnih vrijednosti koje se upotrebljavaju na financijskim tržištima u skladu s Uredbom (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 82, 25.3.2019., str. 26).

^(?) Uredba (EU) 2021/168 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu izuzeća određenih referentnih vrijednosti promptnog deviznog tečaja trećih zemalja i određivanja zamjene za određene referentne vrijednosti koje prestaju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 49, 12.2.2021., str. 6).

^(*) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

- (10) U službenom dopisu Radne skupine za nerizičnu stopu u eurima od 15. srpnja 2021. izričito se traži da se zakonska zamjena za EONIA-u temelji na €STR-u uvećanom za postojeću prilagodbu fiksne kamatne marže između EONIA-e i €STR-a, čime se izbjegava prijenos vrijednosti pri prijelazu. Primjereno je da se pri određivanju zakonske zamjene za EONIA-u uzmu u obzir preporuke Radne skupine za nerizičnu kamatnu stopu te da se ona temelji na €STR-u uvećanom za prilagodbu fiksne kamatne marže koju izračunava ESB.
- (11) Zamjena za EONIA-u zakonski zamjenjuje sva upućivanja na tu referentnu vrijednost u svim ugovorima i u svim financijskim instrumentima kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU koji ne sadržavaju odredbe o rezervnom aranžmanu ili ne sadržavaju odgovarajuće odredbe o rezervnom aranžmanu, u skladu s člankom 23.b stavkom 3. Uredbe (EU) 2016/1011. Stoga ta zamjena za referentnu vrijednost ne utječe na ugovore za koje su uspješno dovršeni ponovni pregovori radi rješavanja prestanka primjene EONIA-e, kako je predviđeno člankom 23.b stavkom 11. Uredbe (EU) 2016/1011.
- (12) S obzirom na to da će se EONIA prestati objavljivati 3. siječnja 2022., pozivanje na EONIA-u trebalo bi se od tog datuma zamijeniti utvrđenom zamjenskom stopom.
- (13) Stajališta o ovoj Uredbi iznijeli su FSMA, kao nadzorno tijelo administratora EONIA-e, i ESB, kao središnja banka nadležna za valutno područje EONIA-e.
- (14) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Europskog odbora za vrijednosne papire,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Zamjena za EONIA-u

1. Eurska kratkoročna kamatna stopa (€STR) koju objavljuje Europska središnja banka određuje se kao zamjenska stopa za prekonoini prosječni indeks eura (EONIA) u pozivanjima na EONIA-u svim u ugovorima i financijskim instrumentima kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU.
2. Prilagodba fiksne kamatne marže koja se dodaje zamjenskoj stopi utvrđenoj u skladu sa stavkom 1. iznosi 8,5 baznih bodova.
3. Zamjenska stopa za EONIA-u određuje se u skladu sa sljedećom tablicom:

Zamijenjena referentna vrijednost	Zamjenska stopa	Vrijednost prilagodbe kamatne marže (%)
EONIA ISIN EU0009659945	Eurska kratkoročna kamatna stopa (€STR) ISIN EU000A2X2A25	0,085

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova Uredba primjenjuje se od 3. siječnja 2022.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. listopada 2021.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN
